

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Burchardi VVormaciensis Ecclesiae Episcopi,
Decretorum Libri XX. ex Consiliis, & orthodoxoru[m]
patru[m] Decretis, tum etiam diuersaru[m] nationum
Synodis, ceu loci communes congesti, in quibus ...**

Burchardus <Wormaciensis>

Parisiis, 1549

De disciplina regum in Ecclesia. xliii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10722

tur periculo, & quanto splendoris honore quisque celsior est, tanto, si delinquat, peccato maior est. Potentes enim, potenter tormenta patiuntur. Cui enim plus committitur, plus ab eo exigitur, etiam cum mēsurā pœnarum. Reges vitam subditorum facillē exemplis suis, vel ædificant, vel subuertunt. Ideo principem nō oportet delinquere, ne formā peccandi faciat peccati eius impunita licētia. Nam res qui ruit in vitiis, citō viam ostendit erroris. Sicut legitur de Hieroboam, qui peccauit, & peccare fecit Israël. Illius autem ascribitur, quicquid exemplo eius à subditis perpetratur. Sicut nonnulli bonorum principum Deo placita facta sequuntur, ita facillē multi praua eorum exempla sectantur: plerique autem apud iniquos principes necessitate magis quā voto mali existunt, dum imperiis eorum obediunt. Nonnulli autem, sicut prompti sunt sequi reges in malum, sic pigri sunt imitari illos in bonum. Sape unde mali reges peccant, inde boni iustificantur: dum precedentium cupiditatem & malitiam corrigunt. Nam re vera peccatis eorum communicant, si quod illi diripiuerint, isti retentant. Cuius peccatum quisque sequitur, necesse est ut eius pœnam sequatur. Neque enim erit impar supplicio, cuius errore quisque par est, ac vitio.

Quod reges legibus teneantur. Cap. XLII.

Vltimum est, principem legibus obtemperare suis. Tunc enim iura sua ab omnibus custodienda existimet, quando & ipse illis reuerentiam præbet. Principes legibus teneri suis, ne in se posse damnare iura, quæ in subditis consistunt. Iusta enim vocis eorum authoritas, si quod populis prohibent, sibi licere non patiantur. Sub religionis disciplina seculi potestates subiectæ sunt. Et quauis culmine regni sint præditi, vinculo tamen fidei tenentur adstricti, ut fidem Christi, suis legibus prædicent, & ipsam fidei prædicationem moribus bonis conferuent.

De disciplina regum in Ecclesia. Cap. XLIII.

Principes seculi nonnunquā intra Ecclesiam potestatis adeptæ culmina tenent, ut per eandem potestatem, disciplinam ecclesiasticā muniant. Cæterum intra Ecclesiam potestates necessariae non essent, nisi ut quod nō præ-

Ex dictis
eiusdem.

Ex dictis
eiusdem.

ualet sacerdos efficere, per doctrinae sermonem, potestas hoc imperet, per disciplinae terrorem. Saepe per regnum terrenum, coeleste regnum proficit, ut qui intra Ecclesiam positi contra fidem & disciplinam Ecclesiae agunt, rigore principum conterantur, ipsamque disciplinam quam Ecclesia utilitas exercere non praeualet, ceruicibus superbiorum potestas principalis imponat, & ut bene rationem mereantur, virtute potestatis impertiat. Cognoscant principes seculi, Deo debere reddere se rationem, propter Ecclesiam quam à Christo tuendam suscipiunt. Nam siue augeatur pax, & disciplina Ecclesiae per fideles principes, siue soluatur, illa ab eis rationem exigit, qui eorum potestati suam Ecclesiam credidit.

Cur Deus alios ad libertatem, alios autem ad seruitutem discreuisset. Cap. XLIII.

Item eiusdem.

PROPTER peccatum primi hominis humano generi poena diuinitus illata est seruis, ita ut quibus astrictum non congruere libertatem, his misericordius irrogetur seruitutem: & licet per peccatum humanae originis, tametsi aequus Deus ideo discreuit hominibus vitam, alios seruis constituens, alios dominos: ut licentia male agendi seruorum, potestate dominantium restringatur. Nam si omnes sine metu fuissent, quis esset, qui à malis quempiam cohiberet? Inde & in gentibus principes, regesque electi sunt, ut terrore suo populos à malo coèrcerent, atque ad recte uiuendum legibus subderent. Quantum ad poenam rationis non est personarum acceptio apud Deum, qui inuenit & agit ignobilia & contemptibilia, & quae non sunt, ut ex eis destrueret, ne gloriaretur omnis caro, hoc est, carnis potentia coram illo. Unus enim dominus, equaliter dominis fert consultum & seruis. Multior est subiecta seruitus, quam elata libertas. Multi enim inueniuntur Deo liberè seruietes sub dominis constituti flagitiosius, quam subiecti sunt illis corpore, praelati tamen sunt mentibus.

FINIS Libri decimi quinti.